

Besluit van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van 30 juli 2026, nr. IENW/BSK-2026/122470 houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 46, eerste lid van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor het gebruik van Maxforce kwantum ter bestrijding van het Mediterraan Draaigatje; (Vrijstelling Maxforce Quantum 2026)

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat handelende in overeenstemming met de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur,

Gelezen het verzoek van het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen van 11 maart 2026 tot vrijstelling van het verbod op het gebruik van de biocide Maxforce Quantum, voor het bestrijden van het Mediterraan draaigatje;

Gelet op artikel 46, eerste lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 55 van Verordening (EU) nr. 528/2012;

BESLUIT:

Artikel 1

Ten behoeve van het bestrijden van het Mediterraan draaigatje wordt op grond van:

- a) artikel 46, eerste lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden vrijstelling verleend van het verbod, bedoeld in artikel 43, eerste lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, om in strijd te handelen met artikel 17, eerste lid, van Verordening (EU) nr. 528/2012, voor het onder voorwaarden op de Nederlandse markt aanbieden en gebruiken van de biocide Maxforce Quantum, en
- b) artikel 55 van Verordening (EU) nr. 528/2012 toegestaan dat de in het onderdeel a) genoemde biocide op de Nederlandse markt wordt aangeboden en gebruikt.

Artikel 2

Aan de vrijstelling en toestemming, bedoeld in artikel 1, onderdelen a) onderscheidenlijk b), zijn de in de bijlage bij dit besluit opgenomen beperkingen en voorschriften verbonden.

Artikel 3

Dit besluit wordt aangehaald als: Vrijstelling Maxforce Quantum 2026.

Artikel 5

Dit besluit treedt in werking op de dag na de datum van plaatsing in de Staatscourant waarin het wordt bekendgemaakt, en vervalt na 180 dagen.

DE STAATSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT – OPENBAAR VERVOER EN MILIEU,

namens deze,

Waarnemend directeur Omgevingsveiligheid & Milieurisico's,

H. Ligtvoet

Bezwaar

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden een bezwaarschrift indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekendgemaakt. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, ter attentie van Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, afdeling Algemeen Bestuurlijk-Juridische Zaken, per post: Postbus 20901, 2500 EX Den Haag of per e-mail: HBJZpostbusbezwaar@minienw.nl.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten:

- naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;

- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (datum en nummer of kenmerk);
- een opgave van de redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen;
- zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt.

Het niet voldoen aan deze eisen kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van het bezwaarschrift.

Machtigt u iemand om namens u bezwaar te maken? Stuur dan ook een kopie van de machtiging mee.

Bij indiening van een bezwaarschrift namens een rechtspersoon, dient u documenten mee te sturen (origineel uittreksel uit het handelsregister en/of een kopie van de statuten van de rechtspersoon) waaruit blijkt dat u bevoegd bent namens de rechtspersoon op te treden.

BIJLAGE, BEDOELD IN ARTIKEL 2

De biocide Maxforce Quantum kan door professionele gebruikers worden gebruikt ter bestrijding van het Mediterraan Draaigatje:

Gebruiksvoorschriften

Toepassen product

- Lees voor gebruik altijd het etiket of de bijsluiter en volg alle instructies op.
- Gebruik de producten met de aanbevolen doses en intervallen.
- Combineer het gebruik van Maxforce Quantum met preventieve en niet-chemische maatregelen tegen het Mediterraan draaigatje, op basis van vooraf vastgestelde richtlijnen voor integraal plaag management (IPM).
- Verwijder vóór elke behandeling alle natuurlijke voedselbronnen voor mieren (afval, etensresten...) uit de zone waar de plaag aanwezig is.
- Niet gebruiken op of in de buurt van voedingsmiddelen, diervoeder, drinkwater of dranken, of op oppervlakken of gebruiksvoorwerpen die in direct contact kunnen komen met voedingsmiddelen, diervoeder, drinkwater of dranken en vee/dieren.
- Het product wordt aangebracht met een geschikte gelapplicator. Als de behandeling voltooid is, verwijder dan de lege cartridge en gooi hem weg. Als de cartridge slechts gedeeltelijk is gebruikt, verwijder hem dan uit de applicator, sluit hem af met de bijgeleverde afsluitdop en bewaar hem zoals aangegeven.
- Breng het product niet aan op absorberende oppervlakken. Breng het product aan uit de buurt van direct zonlicht of warmtebronnen (plaats het bijvoorbeeld niet onder een radiator).

Monitoring

- Controleer de lokaaspunten eenmaal per week.
- Controleer tijdens inspecties het behandelde gebied en breng indien nodig een nieuwe dosis gel aan.
- Merkbaar vermindering van mieren wordt verwacht binnen 4 weken. De werkzaamheid is alleen bewezen tegen volwassen werksters, niet tegen het hele nest. Monitor moeilijk te bestrijden plaagdierpopulaties om de eerste verminderingen van gevoeligheid voor de werkzame stof in dit biocide te detecteren. Informeer de toelatingshouder als de behandeling niet effectief is.

Beschermen menselijke gezondheid

- Voorafgaande aan een bestrijding moet bewoners en omwonenden van besmette locaties de bewoners en omwonenden instructies en uitleg worden gegeven, over preventieve en niet-chemische maatregelen tegen het Mediterraan draaigatje plaagdier en over maatregelen om risico's voor mens en milieu te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.
- Buiten bereik van mensen, in het bijzonder kinderen, zwangere vrouwen en ouderen, houden.

Beschermen milieu

- Bij gebruik buitenshuis dient dit biocide alleen rechtstreeks in mierennesten onder de tegels te worden aangebracht (zoals: tegel optillen, middel aanbrengen en tegel terugplaatsen), zodat het middel alleen door mieren kan worden meegenomen en er geen uitspoeling kan plaatsvinden. Het middel niet gebruiken op harde oppervlakken of kale grond waar mierenroutes lopen.
- Het middel dient niet op bodem, grasvelden of nabij bloemenborders, planten, struiken en bomen te worden toegepast, omdat de werkzame stof imidacloprid via de wortels van planten kan worden opgenomen, waardoor sterfte van bestuivers en niet-doelwit organismen kan optreden.
- Het middel niet toepassen wanneer regen wordt verwacht voordat de lokstof volledig is opgenomen;
- Het middel niet toepassen op plekken waar afspoeling naar oppervlaktewater kan plaatsvinden;
- Bij een binnenshuis bestrijding uitsluitend toepassen in (hervulbare) lokdozen om emissie naar het riool door natreiniging te voorkomen tenzij dat niet mogelijk is;
- Per locatie bij houden hoeveel middel per periode hoe en waar is toegediend en verbruikt. Het gebruik van lokdozen is hiervoor uitermate geschikt;
- Tussentijds en bij beëindiging van de bestrijding: ongebruikte resten van het product verzamelen en afvoeren als chemisch afval.
- Voorkom blootstelling van bijen en andere niet-doelwitorganismen, zoals vogels en (huis)dieren.

Voorkomen resistentie

- Om het optreden van resistentie tegen een werkzame stof te voorkomen, moeten producten met verschillende werkingsmechanismen elkaar afwisselen en moet veelvuldig herhaald gebruik van dezelfde werkzame stof worden vermeden.
- Gebruik géén producten met neonicotinoiden (d.w.z. acetamiprid, clothianidin, dinotefuran, imidacloprid, thiamethoxam) als werkzame stof(fen) voor vervolgbehandelingen in het geval waar resistentie de effectiviteit vermindert.
- Vermijd continu gebruik van producten.

TOELICHTING

Inleiding

De koninginnen van mediterrane draaigatjes, exotische mieren die zijn aangemerkt als invasieve exoten, vormen kolonies, waaruit gezamenlijk 'superkolonies' kunnen ontstaan, van meerdere hectaren.

De kolonies zorgen voor veel overlast. De mieren zelf zijn agressief en kunnen bijten. Ze concurreren met inheemse mieren. *Buiten* kunnen de mieren verzakking van bestrating veroorzaken en doordat de mieren bladluizen beschermen komen veel planten onder de bladluis te zitten. *Binnen* kunnen grote aantallen mieren aanwezig zijn. Er zijn meldingen van woon- en slaapkamers, plaatsen van voedselopslag- en bereiding, en ook in en nabij zorglocaties. De continue aanwezigheid van deze mieren heeft impact op de geestelijke gezondheid (stress/angst) van bewoners.

Het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen (verder KAD) heeft een aanvraag ingediend voor het gebruik van de biocide Maxforce Quantum op basis van de werkzame stof *Imidacloprid*. Deze biocide is niet door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (verder: Ctgb) toegelaten voor het bestrijden van deze miersoort en mag daarom -tenzij de Staatssecretaris een zogenoemde vrijstelling verleent- niet worden gebruikt. De aanvraag betrof dan ook een verzoek om een vrijstelling van dit verbod te verlenen.

Toepasselijke wetgeving

Volgens artikel 55, eerste lid van de Biocidenverordening kan 'een bevoegde autoriteit voor een periode van ten hoogste 180 dagen toestaan dat een biocide dat niet aan de in deze verordening vastgelegde voorwaarden voor toelating voldoet, op de markt wordt aangeboden of gebruikt voor een beperkt en gecontroleerd gebruik, onder toezicht van de bevoegde autoriteit, indien die maatregel noodzakelijk is wegens een niet op andere wijze te bestrijden gevaar voor de volksgezondheid, de gezondheid van dieren of het milieu.' De hierboven genoemde periode kan na toestemming van de Europese Commissie worden verlengd, voor een periode van ten hoogste 550 dagen. Met deze maatregel voor zogenoemde noodsituaties wordt afgeweken van de hoofdregel (artikel 17, eerste lid Biocidenverordening) dat alleen biociden mogen worden gebruikt, die door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (verder: Ctgb) zijn toegelaten tot de Nederlandse markt.

Artikel 46, eerste lid van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden bepaalt dat 'Onze Minister', in dit geval de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, de gevraagde 'vrijstelling' van het verbod kan verlenen. Op grond van artikel 21 van het Organisatie- en mandaatbesluit Infrastructuur en Waterstaat is de (plaatsvervangend) directeur Omgevingsveiligheid en Milieurisico's bevoegd over een vrijstelling te besluiten.

Overwegingen bij het besluit

Maxforce Quantum is een toegelaten biocide tegen de zwarte wegmier buitenshuis, en binnen tegen spookdraaigatjes en faraomieren. Het is een middel op basis van de werkzame stof imidacloprid. Het middel is niet toegelaten voor bestrijding van het Midderraan draaigatje. Er zijn eerder twee vrijstellingen afgegeven voor Maxforce Quantum tegen het Midderraan draaigatje, echter zijn deze niet meer verlengd nadat er geen zicht was op een structurele oplossing. Toelatinghouder ENVU heeft verklaard actief bezig te zijn met het genereren van de veldstudies om de claim tegen Midderraan draaigatje te ondersteunen met als doel om een uitbreiding van het toelatingsbesluit aan te vragen.

Uitgangspunt is dat alleen door het Ctgb toegelaten biociden mogen worden gebruikt. In dit geval is een toegelaten biocide niet voorhanden evenmin als niet-chemische alternatieven. Toegelaten contactwerkende stuifpoeders zorgen binnen een gebied voor minder mieractiviteit, maar doordat mieren zich naar de randen verplaatsen, zorgt het juist voor een uitbreiding van het koloniegebied. Bij aangietmiddelen is er zorg dat deze niet afdoende doordringen tot de bron waar de koninginnen zich ophouden (namelijk tot 70 centimeter onder de grond) en deze kunnen een hoger risico hebben voor niet-doelwitorganismen hebben.

Meerdere toegelaten lokaasmiddelen zijn getest in laboratoriumonderzoek, waarbij Maxforce Quantum het beste en meest betrouwbare resultaat gaf. Fysische methodes zoals stoom, heet water en bevriezing (zie publicatie Dierplagen Informatie 1 uit 2023) kunnen lokaal worden ingezet, maar de geschiktheid hangt af van de locaties en is overigens vaak erg arbeidsintensief. Van biologische

bestrijding met nematoden wordt aangegeven dat die alleen in onverhard terrein mogelijk is en dat de slagingskans erg afhangt van weersomstandigheden.

Een niet-chemische totaaloplossing is dus niet beschikbaar. Wel behoren in het kader van integraal plaag management (ook wel IPM genoemd) niet-chemische en/of fysische methodes te worden ingezet als onderdeel van een geïntegreerde oplossing. Zij dragen bij aan een situatie (verstoring en/of uitputting van het nest) waarin de effectiviteit van de inzet van Maxforce Quantum substantieel wordt vergroot.

Maxforce Quantum zal worden toegepast volgens de gebruiksvorschriften van de toegelaten biocide. Het betreft een lokaasmiddel dat met behulp van een gelpistool wordt aangebracht in nestingen (bij buitengebruik) of langs mierenpaden (bij binnengebruik). Het KAD heeft de afgelopen jaren op ongeveer vijftien locaties gebruik gemaakt van een proefonthefing, om de best beheersmethode te ontwikkelen. Een gecombineerde bestrijding met fysieke verstoring en fysische bestrijding (kokend water, stoom en/of bevrozing) is het meest effectief gebleken. Daarom heeft KAD voorgesteld Maxforce Quantum in te zetten volgens zijn bevindingen ('IPM-richtlijnen') en daarom een fysieke verstoring en fysische bestrijding als onderdeel op te nemen in het per locatie op te stellen beheersplan.

Een verdere ontwikkeling van deze IPM-richtlijnen van KAD is overigens nodig, omdat zij zich hoofdzakelijk richten op de risico's van het plaagdier (aanwezigheid, binnendringen, verspreiden en ontwikkeling), maar niet op de risico's voor mens en milieu bij het gebruik van chemische (en niet-chemische) beheermaatregelen en hoe deze risico's te minimaliseren.

Het Ctgb acht het van belang dat de bestrijding zorgvuldig gebeurt, met aandacht voor het minimaliseren van de risico's voor mens en milieu, waarbij mogelijk ook nieuwe methodes kunnen worden ontwikkeld die de bestrijding verbeteren, versnellen en risico's voor mens en milieu verlagen. Daarom wordt geadviseerd dat per locatie een beheersplan inclusief een plan om risico's voor mens en milieu te reduceren samen met/door het KAD wordt opgezet en dat na verloop van tijd evaluatie plaatsvindt met zo nodig een verbeterplan.

Adviezen Ctgb en Inspectie Leefomgeving en Transport

Ter voorbereiding van een beslissing over de vrijstelling is advies gevraagd aan het Ctgb en aan de Inspectie Leefomgeving en Transport.

Het Ctgb heeft de risico's van het gebruik van Maxforce Quantum beoordeeld en geconcludeerd dat vanuit humaan toxicologisch en milieutechnisch oogpunt er geen bezwaren zijn tegen het verlenen van deze vrijstelling, mits aan bepaalde beperkingen en voorschriften wordt voldaan. Het advies is zorgvuldig tot stand gekomen; de voorgestelde voorschriften zijn in de bijlage overgenomen.

Het advies van de Inspectie Leefomgeving en Transport, over de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van de voorschriften, is in het besluit verwerkt.

*DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
Waarnemend directeur Omgevingsveiligheid en Milieurisico's,
H. Ligtvoet*